

Socialminister Lena Hallengren
Regeringens nationella samordnare
Anders Ferbe

Åtgärder med anledning av coronaviruset

Det nu pågående coronaviruset kommer att ställa svensk hälso- och sjukvård och omsorg under mycket stor press de kommande månaderna. Vårdföretagarna representerar en viktig del av den samlade vård- och omsorgskapaciteten i Sverige och våra medlemsföretag vill bidra till att vi i Sverige kan hantera virusutbrottet på bästa möjliga sätt.

Våra medlemsföretag är även under normala omständigheter snabba att ställa om sin verksamhet och anpassa sig till nya förutsättningar. För att kunna bidra på effektivaste sätt ser vi att ett antal temporära åtgärder skulle underlätta och möjliggöra för privata vård och omsorgsföretag att under rådande situation förbättra förutsättningarna för svensk vård och omsorg.

Vårdföretagarna har tillskrivit landets regioner, kommuner och ett antal myndigheter med ett förslag på åtgärder som omgående kan sjösättas för att underlätta vård- och omsorgsarbetet, och för att klara personalförsörjningen.

Vårdföretagarna välkomnar de steg som regeringen redan har tagit för att underlätta vård och omsorgsarbetet. Föreliggande skrivelse syftar till att göra regeringen uppmärksam på de ytterligare åtgärder som behöver komma till från statligt håll.

Tillgång till skyddsutrustning

Det är välkommet att Socialstyrelsen fått i uppdrag att fungera som en nationell inköpscentral för skyddsutrustning och sjukvårdsmaterial, och att på nationell nivå svara för fördelningen och vid behov omfördelning mellan huvudmännen. Det är dock angeläget att regeringen säkrar att alla berörda vårdgivare, i både offentlig och privat regi, får sina behov av skyddsutrustning för personal och provtagningsmaterial tillgodosedda. Detta inte minst mot bakgrund av att primärvården, där nästan hälften av vårdcentralerna drivs i privat regi, den kommande tiden förväntas ta ett större ansvar för misstänkta fall av corona. Tillgången till skyddsutrustning är central inte bara för hälso- och sjukvården utan också för både privata och offentliga utförare i äldreomsorgen, andra särskilda boenden, HVB-hem, verksamheter inom LSS och

tandvården. Idag vittnar till exempel flera privata äldreboenden om brist på skyddsutrustning.

Sjuklönekostnader och korttidsarbete

Statens förslag till åtgärds paket för att mildra de ekonomiska effekterna av virusutbrottet är välkomna. För vården och omsorgen kommer förslaget där staten tillfälligt tar över hela kostnaden för sjuklönen att göra stor skillnad. Men det är angeläget att denna åtgärd träder ikraft omedelbart.

Det föreslagna regelverket för korttidsarbete behöver justeras före ikraftträdande. Det kommer i sin nuvarande form inte att kunna tillämpas för stora delar av tjänstesektorn. När det gäller Vårdföretagarnas medlemmar förefaller det som att vård- och omsorgsgivare som arbetar på kommuner och regioners uppdrag, inte omfattas av det föreslagna regelverket. Det är angeläget att arbetsgivare som driver verksamhet som finansieras av allmänna medel också kan nyttja reglerna.

Kompensation för merkostnader

Utfästelsen om att staten kommer att kompensera kommuner och regioner för extraordinära åtgärder och merkostnader inom hälso- och sjukvården och omsorgen kopplade till coronaviruset är mycket välkommen. Vårdföretagarna vill understryka vikten av att merkostnaderna hos samtliga vård- och omsorgsgivare, oavsett regiform, ingår i kompensationen. Det skapar en trygghet under pågående krisarbete där verksamheterna kan behövas ställas om helt.

Personalförsörjning

För att samhället ska fungera väl under virusutbrottet är förmågan att säkra personalförsörjningen i vården och omsorgen helt central. Därför välkomnar Vårdföretagarna beskedet om att regeringen och utbildningsutskottet arbetar med att ta fram en ny lagstiftning med syftet att trygga barnomsorgen för människor med samhällskritiska yrken och nyckelpositioner i samhället. Vårdföretagarna vill understryka att också yrket personlig assistans är ett samhällskritiskt yrke som måste omfattas av den lagstiftning som nu tas fram.

Det är av största vikt att vård- och omsorgsgivarna kan säkra behovet av personal när en stor del av personalen risker att inte vara tillgänglig till följd av smitta eller sjukdom. En resurs kan vara nyligen pensionerade läkare, sjuksköterskor och annan legitimerad vårdpersonal, samt tidigare undersköterskor och annan omsorgspersonal. Det kan ske genom tillfällig anställning eller genom inhyrning från bemanningsföretag eller anlåtande av vårdpersonal med eget företag. En tillfällig ändring av momsreglerna för inhyrning av vård- och omsorgspersonal skulle underlätta möjligheterna att bemanna

verksamheterna i ett ansträngt läge, och minska de ekonomiska effekterna av det kraftigt ökade personalbehovet.

Vårdföretagarna föreslår

- Att regeringen säkrar att alla berörda vård- och omsorgsgivare, i både offentlig och privat regi, får sina behov av skyddsutrustning för personal och provtagningsmaterial tillgodosedda.
- Att förslaget om att staten tar över hela sjuklöneansvaret träder ikraft omgående.
- Att reglerna om korttidsarbete också omfattar vård- och omsorgsgivare som arbetar på uppdrag av kommuner och regioner.
- Att regeringen säkrar att kompensationen för merkostnader till följd av virusutbrottet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten kommer samtliga vård- och omsorgsgivare, i både offentlig och privat regi, till del.
- Att barnomsorg för personal med samhällskritiska yrkens tryggas i de fall skolor och förskolor stängs. Personliga assistenter ska omfattas av regeringens förslag.
- Att momsreglerna för inhyrning av vård- och omsorgspersonal temporärt ändras för att underlätta bemanningen.

Vårdföretagarna ser att ovan förslag kan göra skillnad när trycket på vården och omsorgen nu ökar markant.

Vårdföretagarna har också vänt sig till landets regioner, kommuner och ett antal myndigheter med ytterligare förslag avseende åtgärder som underlättar personalförsörjningen och åtgärder som underlättar vård- och omsorgsarbetet. Det rör sig bland annat om förslag som bidrar till att frigöra vårdplatser för akut sjuka genom att äldreboenden bereder korttidsplatser för omsorg av äldre som inte längre behöver sjukhusvård. För att möjliggöra detta krävs dock att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) temporärt ändrar kravet på ändringar i tillstånd. På detta sätt kan omsorgsgivare snabbt växla boendeplatser till korttidsplatser och avlasta sjukvården. Ett annat förslag är en temporär justering av regelverk som möjliggör att besök inom vården kan hanteras digitalt eller per telefon. Detta möjliggör att fler patienter kan få hjälp av sjukvården på distans. Det minskar i sin tur belastningen på personalen på vårdmottningar.

Beträffande Vårdföretagarnas övriga förslag hänvisas till våra skrivelser till regioner, kommuner, IVO samt Sveriges Kommuner och Regioner som återfinns på vår hemsida.

Avslutningsvis, coronavirusets utveckling är oviss och läget kan snabbt förändras. Det är viktigt att regeringen säkrar att vården och omsorgens verksamheter, oavsett regi, har de resurser som krävs för att möta utmaningarna och den omställning som behövs.

Vårdföretagarna ber att få återkomma löpande med fler förslag till åtgärder som kan underlätta personalförsörjningen och vård- och omsorgsarbetet.

I den mån det finns ytterligare önskemål och förväntningar om vad privata vård- och omsorgsgivare kan göra tar vi gärna emot sådana resonemang. Vi bistår självklart i det fortsatta arbetet.

Med vänlig hälsning

Antje Dederling
Förbundsdirektör
Vårdföretagarna

Sabina Joyau
Näringspolitisk chef
Vårdföretagarna

Kontakt: sabina.joyau@vardforetagarna.se
Tel: 08 - 762 68 84